

İLEM

İslam dünyası modernleşme tecrübesi ile birlikte kendi ilim geleneğinden büyük kopuşlar yaşadı. Bu durum hayatın her alanında Müslümanca düşünme, yaşama ve çağın meselelerine tekabül etme konusunda ciddi eksikliklere sebep oldu. Bu eksiklikleri giderebilmek için, sahîh ilmî çalışmalarla her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. İLEM, İslam medeniyetinin köklerinden hareketle günümüz ilmi anlayışını yeniden yorumlamak ve sahîh bir hayat nizamı için gerekli bilgi birikimini ve tecrübe paylaşımını oluşturmak gayesiyle 2002 yılında kuruldu. Bu amaç doğrultusunda 14 yıldır çeşitli çalışmalar yürütmekte ve eğitim programları düzenlemektedir. İLEM bünyesindeki çalışmalar, çağın ruhunu ve kendi medeniyetimizin esaslarını kavrayacak dirayet, feraset ve siyaset sahibi ilim adamlarının yetişmesi için çok yönlü ve mukayeseli bir yaklaşımla yapılandırılmıştır. Bir diğer deyişle İLEM, yitik hikmetin peşinde olanlar için ilmî bir muhit olma çabasıdır.

İLEM İhtisas, 2016 Bahar dönemi ile birlikte 9. eğitim dönemine merhaba diyor. İLEM İhtisas, sosyal ve beşeri bilimler alanında kuşatıcı bir perspektif ile özgün bir program sunmaktadır. Farklı alanlardan lisansüstü öğrencileri bir araya getiren çalışma gruplarımız odaklandığı disiplinlerde katılımcılara etkileşim ve paylaşım imkânı vermektedir.

Güz dönemi itibari ile Edebiyat, Eğitim, Felsefe, İslam İlimleri, Siyaset, Tarih, Toplum ve Yönetim çalışma gruplarımız; dersler, okuma grupları, sunumlar, dizi seminerler ve atölyeler ile zengin bir akademik dönem planladı.

Kitapçık içinde ayrıntılarını göreceğiniz programlarımızdan, lisansüstü çalışma yaptığınız alanda bir çalışma grubunun derslerine girerek, alanınızda derinleşebilir; okuma gruplarına katılarak, özgün yaklaşımları keşfedebilirsiniz. Disipliner sınırlardan bağımsız açılan atölyelere yetkinliklerinize göre katılım sağlayabilir, akademik üretimlerin bir paydaşı olabilirsiniz. Dönem içerisinde çalışma gruplarının ilan edeceği sunum ve dizi seminerleri takip etmeniz, ihtisas alanınızda güncel tartışmaları yakalamanızı sağlayacaktır.

Değerli hocalarımızın gayretleri ve gönüldaşlarımızın emekleriyle vücut bulan 2016 Bahar İLEM İhtisas'ın, genç ilim insanları için bereketli olmasını niyaz ediyoruz.

İLEM ihtisas
lisansüstü öğrencilerine yönelik bir programdır.

edebiyat

çalışma grubu

Dursun Ali Tökel

Klâsik Türk Şiirinin Mitolojisi

Mehmet Güneş

Toplumsal Değişim ve Modern Türk Edebiyatı

Dursun Ali Tökel

Klâsik Türk Şiirinin Mitolojisi

Salı, 18.00 / 01 Mart – 19 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

Mitoloji safsatanın anlatısı değildir. Pek çok teori olmakla beraber, mitolojik anlatının en derin arka planını, dinler veya onların tahrif edilmiş anlatıları belirler. Muka-yeseli mitoloji çalışmaları yapıldığında bu, rahatlıkla görülmektedir. Mitoloji sadece dinsel bir söylem veya retorik içermez, aynı zamanda tarihsel, sanatsal, kurgusal, düşsel pek çok kaynağa dayanan ve bugün de kılık değiştirmiş bir anlatısal düzlemde hemen her alanda kendini gösteren bir şifreler, semboller sistemidir. Edebi dildeki metaforlar, semboller, imgeler için vazgeçilmez bir kaynak işlevi gören mitoloji aynı zamanda Klâsik Türk şiirinin de en önemli kaynaklarından biridir. Klâsik Türk şiirinin mitolojik kaynağı nereden gelir? Bu soruya ağırlıklı olarak Şehname diye cevap verilir. Peki Şehname'nin kaynağı nedir? Klâsik Türk şiiri mitolojisinin Şehname ile ilişkisi hangi düzeydedir? Çin, Hint, Ortadoğu, Türk, Yunan, Roma mitolojileriyle Klâsik Türk şiirinin münasebeti var mıdır? Şiiri anlamak için özellikle Arkatıpal Eleştirii yöntemini bilmek gerekiyor, bu yöntemle Klâsik Türk şiirine baktığımızda neler görülür? Dünyanın büyük edebiyatlarıyla mitolojik anlamda Klâsik Türk şiirini karşılaştırabilir miyiz? Bugün Klâsik Türk şiirinin anlaşılmasında veya yanlış anlaşılmasında mitolojik bilgi yetersizliğinin rolü nedir? Bu dersle adaylar, genelde sanatı, özelde edebiyatı ve daha da özelde Klâsik Türk şiirini çevreleyen mitolojik yapıyı çözmeye çalışan bir sürecin içinde olacaklardır. Sonuçta Klâsik Türk şiirinin mitolojik kaynakları, bunlarla şairin niyeti ve hayat arasındaki ilişki ve bu ilişkinin sanata, insana, özellikle de evrensel insana yansıyan yönleri derslerin genel mevzuu olacaktır. Bu derslerin adayın kendi tarih, edebiyat, sanat ve kurgularına dair genel bilgisini artıracağı kuşkusuzdur. Bu bilginin bilinç haline gelmesi ise anlatı ile insanın ebedi oluş (kemal) arzusu arasındaki ilişkinin yakalanması ve aslında bütün anlatıların bir tek anlatının bölünmüş bir versiyonunun olduğunun kavranmasıdır.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Dursun Ali Tökel, Orta ve Lise öğrenimini Samsun'da tamamladıktan sonra, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 1987'de mezun oldu. 5 Yıl Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yaptıktan sonra 1992'de Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünde araştırma görevlisi oldu. Aynı üniversitede, 1994'te Yüksek Lisans; 1998'de Doktorasını tamamladı. Divan Şiirinde Mitolojik Unsurlar: Şahıslar Mitolojisi, Divan Şiirinde Harf Simgeçiliği, Deneysel Edebiyat Yönüyle Divan Şiir başlıklı yayımlanmış kitapları olan Tökel, Halen Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Mehmet Güneş

Toplumsal Değişim ve Modern Türk Edebiyatı

Perşembe, 18.00 / 03 Mart – 21 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

DERS

Edebî eserler; toplumun tarihi, coğrafi, ekonomik ve sosyal yapısındaki değişme ve gelişmeleri doğrudan yansıtır. Cumhuriyet dönemi Türk toplumundaki sürekli siyasi ve sosyal hareketlilik, edebî metinleri biçim ve içerik açısından şekillendirmiştir. “Toplumsal Değişim ve Modern Türk Edebiyatı” adlı derste geçmişten bugüne edebiyat ile toplum ilişkisi özlü biçimde aktarıldıktan sonra, “edebiyat sosyolojisi” ve “sosyolojik eleştiri” kavramları açıklanacaktır. Sonraki derslerde incelenecek metinlerden hareketle, edebî eserlere toplumsal değişimlerin nasıl yansıdığı edebiyat kuramları çerçevesinde değerlendirilecektir. Derslerde şiir, roman, hikâye ve tiyatro olmak üzere farklı edebî türlerden metinler seçilerek, toplumsal değişimin farklı türlerde nasıl ele alındığı saptanmaya çalışılacaktır. Yine derslerde farklı dönem ve eğilimden şair ve yazarların metinleri okutularak edebî eserlerde toplumsal değişimin farklı bakış açılarıyla nasıl irdelendiği tartışmalı olarak incelenecektir. Disiplinler arası ilişkiler yöntemi esas alınarak Türk toplumundaki değişimin edebî eserlerdeki akislerinin bir bütün olarak değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu süreçte katılımcıların, derste incelenen metinlere ilişkin tespit ve görüşlerini yazılı olarak hazırlamalarına da özen gösterilerek, onlara akademik/bilimsel bir bakış açısı ve üslup kazandırmak da hedeflenmektedir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşmıştır.

Mehmet Güneş, 1979'da Ünye'de doğdu, ortaöğrenimini Ünye İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. Lisans eğitimini 19 Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde (2000); Yüksek Lisans (2004) ve Doktora (2009) eğitimini Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde tamamladı. Haziran 2013'te doçent oldu. Bir süre Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen olarak çalışan Mehmet Güneş, Haziran 2003'ten itibaren Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. *Sosyal Meseleler Karşısında Aka Gündüz, Servet-i Fünun'dan Cumhuriyet'e Türk Edebiyatında Manzum Hikâye*, İsmail Safa, *Mülâhazât-ı Edebiyye* (Hazırlayan) adlı kitapların yazarı olan Mehmet Güneş'in *Türkiyat Araştırmaları*, *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, *Yeni Türk Edebiyatı*, *Erdem*, *Dergâh*, *Türk Edebiyatı*, *Granada* vb. dergilerde akademik yayınları bulunmaktadır.

eğitim

çalışma grubu

Yusuf Alpaydın & Arife Gümüş

Modern Dönem Batı Eğitim Klasikleri Okumaları

Yusuf Alpaydın & Arife Gümüş

Modern Dönem Batı Eğitim Klasikleri Okumaları

Cumartesi, 18.00 / 05 Mart – 23 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

OKUMA GRUBU

Avrupa'da skolastik dönemin son bulmaya başlamasıyla eğitim alanında arayışlar artmıştır. Rönesans, Reform, Bilimsel Devrim, Aydınlanma, Uluslaşma ve Sanayi Devrimi gibi sarsıcı toplumsal değişimler, insana, topluma, devlete ve dine yönelik tutumların radikal biçimde dönüşmesine yol açmış ve bu gelişmelerin her birinin eğitime doğrudan ve dolaylı yansımaları ortaya çıkmıştır. Skolastik dönemde görece stabil devam eden eğitim düşünceleri bu hareketlerle birlikte devingen bir sürece girmiştir. İnsanlık tarihinin büyük bölümünde toplumun sınırlı bir kesimini içerisine alan eğitim, 20. yüzyıla gelindiğinde ulus devlet ve sanayi merkezli bir kitlesel sisteme dönüşmüştür. 16. Yüzyıldan 19. yüzyıl sonuna kadar insan doğasına hümanist bir bakış açısı sunmaya çalışan eğitim düşünürleri ön plana çıkarken bu tarihlerden sonra bir yandan kitle eğitimine yönelik eleştirilerin yoğunlaştığı, diğer yandan psikoloji biliminin bulgularıyla desteklenen yeni eğitim tekniklerinin geliştirildiği görülmektedir. Özellikle davranışçı ve bilişsel yaklaşımların yayılmasının ardından eğitim bilimleri, giderek teknik tartışmaların ağırlık kazandığı bir çalışma alanı olarak varlığını devam ettirmektedir. Bu çalışmada 17. yüzyıl ile 20. yüzyılın başlarına kadar olan dönemde Batı'da kaleme alınan ve öne çıkan seçme metinler tahlil edilecektir. İncelenecek eserlerde insan doğasına bakış, eğitimin amacı, müfredatta öncelikler, öğretme – öğrenmede öne çıkan yaklaşımlar ve öğretmenin konumlandırılmasına yönelik fikirler tartışılacaktır. Programın sonunda katılımcıların, modern eğitim paradigmasının temelleri hakkında ilgi ve farkındalıklarının derinleşmesi beklenmektedir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Yusuf Alpaydın, lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünde, yüksek lisans çalışmasını aynı üniversitede yetişkin eğitimi programında tamamladı. Doktora çalışmasını 2013 yılında İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi Bölümü'nde Türkiye'de yükseköğretim sistemi ve emek piyasası arasındaki ilişkileri konu alan teziyle tamamladı. Eğitim politikaları, eğitim-istihdam ilişkileri, aile eğitimi ve yetişkin eğitimi konularında araştırma ve yayınları devam etmektedir. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Arife Gümüş, 2010 yılında Uludağ Üniversitesi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. 2013 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde yüksek lisansını tamamladı. 2012 yılından bu yana İLKE İlim Kültür Eğitim Derneğinde araştırmacı olarak bulunan Gümüş, eğitim politikaları, eğitim sistemleri ve din eğitimi konularında araştırma yapmakta ve İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalında doktora eğitimine devam etmektedir.

felsefe

çalışma grubu

Ayhan Çitil

Matematik Felsefesi ve Matematiksel Mantık

M. Zâhit Tiryâki

İbn Sina Psikolojisi II

Tâhsin Grgn

Bilim Felsefesi Okumaları II

Ayhan Çitil

Matematik Felsefesi ve Matematiksel Mantık

Salı, 18.00 / 01 Mart – 19 Nisan 2016 (8 Hafta)

İleri
İngilizce

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

DERS

Dersin amacı son iki yüzyılda mantık, matematik felsefesi ve matematiksel mantık alanlarında yaşanan gelişmeleri, genel olarak felsefeye olan etkilerini de dikkate alarak sunmaktır. Kant sonrasında gelişen matematik felsefesi tartışmaları Kantçı metafiziğin reddedilmesi ve dil felsefesinin fikriyatın merkezine yerleşmesi ile nihayetlenmiştir. Bu süreçte geometrinin yargılarının sentetik ve a priori olduğu iddiasına karşılık Eukidesçi olmayan geometrilerin gelişimi; aritmetiğin yargılarının sentetik ve a priori olduğu iddiasına karşılık ise Frege'nin aritmetiği mantığa indirgeme projesi özellikle belirleyici olmuştur. Frege'nin projesinde ortaya çıkan Russell Paradoksu ve Cantor'un geliştirdiği sonluötesi küme kuramında karşılaşılan diğer bazı paradokslar küme kuramının aksiyomatizasyonu ile nihayetlenmiştir. Bu gelişmelerin sonrasında ise aksiyomatik küme kuramının sınırları dâhilinde Sürey Varsayımı'nın ispatının verilir verilemeyeceği tartışması öne çıkmıştır. Frege'nin ilk örneğini verdiği biçimsel dizgelerin tamlığı ve tutarlılığı üzerine yürütülen araştırmalar üst mantık alanının gelişmesine yol açmıştır. Kurt Gödel'in ispatlarını verdiği tamamlanamazlık teoremleri hem felsefi sonuçları ve hesap kuramının gelişimindeki etkileri bakımından hem de 20. Yüzyılda matematiksel mantık alanında elde edilen en önemli sonuçlardan birisi olarak görülmüştür. Dersin ilk yarısında bu süreçte öne çıkan tartışmalar, ikinci yarısında ise çağdaş matematiksel mantık çalışmalarının gelişimi katılımcılara sunulacaktır. Katılımcıların genel ilgileri de dikkate alınarak bazı konular bazıları öne çıkarılabilecektir. Katılımcıların ders öncesi Kant'ın Saf Aklın Eleştirisi metnini okumuş olması gerekmektedir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Ahmet Ayhan Çitil, 1991 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nde Endüstri Mühendisliği ve İktisat bölümlerinde çift anadal programını tamamladı. 1994 yılında yine aynı üniversiteden *An Introduction to the Ontological Foundations of Gödel's Incompleteness Theorems* başlıklı teziyle Felsefe Yüksek Lisans ve 2000 yılında *The Theory of Object in Kant's Transcendental Thought and Some Consequences of a Deepening of This Theory* başlıklı teziyle Felsefe Doktora Derecesi aldı. Çitil'in akademik çalışmaları bir yandan mantık, matematik felsefesi ve ontoloji alanlarına bir diğer yandan da ahlâk felsefesine odaklanmaktadır. Çitil, nesne merkezli bir matematik felsefesi geliştirme projesine ilişkin çalışmalarının bir kısmını *Matematik ve Metafizik, Birinci Kitap: Sayı ve Nesne* (2012) başlıklı bir kitap olarak yayımlamıştır. Ahlâk felsefesi alanındaki çalışmaları "Tarihsel bir mekânda var olan biz aktörler için ahlâkî anlamda nesnel sınırların olduğu gösterilebilir mi?" sorusu etrafında sürmektedir.

M. Zahit Tiryaki

İbn Sinâ Psikolojisi II

Perşembe, 18.00 / 03 Mart – 21 Nisan 2016 (8 Hafta)

İleri
Arapça

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

Klasik nefis teorisi ya da psikoloji, felsefi düşüncenin bilgi, varlık, ahlak ve siyaset gibi diğer disiplinlerinin her biriyle ilişkili en merkezi disiplindir. Bu durumda söz konusu teorinin öncelikle diğer disiplinlerin konusunu teşkil eden; var olan, bilen ve eyleyen insana ilişkin temel bir kavrayış geliştirmesi etkili olmuştur. Bu tutumun sisteminde belirgin olduğu en önemli filozoflardan birisi de *Kitabü'n-Nefs* isimli eserinde kendi zamanındaki en yetkin nefis teorisini incelemiş olan İbn Sina'dır. Bu derste İbn Sina'nın çerçevesini çizdiği nefis teorisinin belli başlı konuları incelenecektir. Her hafta merkezi bir konunun inceleneceği bu ders neticesinde katılımcılar, İbn Sina'da en yetkin ifadesini bulmuş olan klasik psikolojinin yapısına, kavramsal çerçevesine ve problemlerine yönelik kapsamlı bir perspektif edinmiş olacaklardır.

DERS

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşmıştır.

M. Zahit Tiryaki, 2005'te Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2007'de "*Mehmed Emin Üsküdarî'nin Şerhu Tehzîbi'l-Mantık İsimli Eserinin Tahlili*" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2015 yılında "*İbn Sinâ Felsefesinde Mütehayyile/Müfekkire ve Vehim*" başlıklı doktora tezini tamamladı. Halen İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. İbn Sina felsefesi ile İbn Sina sonrası İslam düşüncesinin varlık, bilgi ve ahlak öğretileri temel ilgi alanlarını oluşturmaktadır.

Tahsin Görgün

Bilim Felsefesi Okumaları II

Çarşamba, 18.00 / 02 Mart – 20 Nisan 2016 (8 Hafta)

İleri
İngilizce

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

OKUMA GRUBU

2015 Güz döneminde başlayan Bilim Felsefesi Okumaları, bu dönem temelde Larry Laudan'ın Progress and Its Problems isimli eseri üzerinden gerçekleştirilecektir. Böylelikle bilim felsefesinin mahiyetine dair okumalarımızı yakın tarihimizde gerçekleşmiş güncel bilim felsefesi tartışmalarıyla destekleyerek gerçekleştirilecek bir okuma süreci planlanmaktadır. Bir önceki dönem derslerinde bilim felsefesi ile ilgili genel bir tasavvur oluşturacak şekilde yapılan okumalar neticesinde pozitivism ve post modernitenin bilim tarihindeki yansımaları, bilimsel modellemeler ve araştırma programlarının mahiyeti konuşulmuş ve tartışılmıştır. Mezkûr konular, bilhassa Imre Lakatos'un bilim felsefesi metinleri (daha çok Yanlışlama ve Bilimsel Araştırma Programları eseri) üzerinden sürdürülmüştür. Yeni dönem katılımcılarının bu durumu göz önünde bulundurmaları gerekmektedir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Tahsin Görgün, Lisans eğitimini 1984 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde "Elmalı Hamdi Yazır'ın Görüşleri ve İlim Felsefesi" başlıklı bitirme teziyle tamamladı. Freie Universität Berlin'de "Sprache, andlung und Norm" (Dil, Davranış ve Hüküm) başlıklı tezi ile fıkıh usulü ve felsefe doktorası yaptı. 1995 yılında Türkiye'ye dönerek İSAM'da (İslam Araştırmaları Merkezi) araştırmacı olarak çalışmaya başladı. 2005-2007 yılları arasında Almanya'da Frankfurt Goethe Üniversitesi'nde ve Viyana Üniversitesi'nde misafir hoca olarak bulundu. Temel ilgi alanları arasında fıkıh usulü, Osmanlı dönemi ve Mevârünnehir ağırlıklı olmak üzere İslam düşüncesi tarihi, felsefenin dil, bilgi, ahlak, tarih, siyaset, bilim, toplum gibi muhtelif konuları, Kur'an araştırmaları, Osmanlı-Batı ilişkileri ve Osmanlı'nın Batı'ya tesiri, Alman idealist felsefesi ve hermeneutik gibi konular yer almaktadır.

islâm ilimleri

çalışma grubu

Ercan Alkan

Vahdet-i Vücut Öğretisine Giriş:
et-Tuhfetü'l-Mürsele Okumaları

Hayrettin Nebi Güdekli

Klasik Kelâm Metinleri: Şerhu'l-Akâid Okumaları

Rahile Kızılkaya Yılmaz

Modern Tartışmalar Bağlamında
İmâm Mâlik ve Muvatta'

Ercan Alkan

Vahdet-i Vücut Öğretisine Giriş: et-Tuhfetü'l-Mürsele Okumaları

Çarşamba, 18.00 / 02 Mart – 20 Nisan 2016 (8 Hafta)

İleri
Arapça/
Osmanlıca

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

OKUMA GRUBU

et-Tuhfetü'l-Mürsele, Fazlullah Burhanpûrî (ö. 1029/1620) tarafından sûfilerin varlık ve mertebeleri hakkındaki görüşlerini ele almak üzere telif edilen muhtasar bir risâledir. Konuları işleyiş tarzı ve üslubu dolayısıyla eser sûfi muhitlerde önemsenmiş, okunmuş ve üzerine şerhler kaleme alınmıştır. Bu derste Abdülganî Nablusî ve Mehmed Elif Efendi tarafından yazılan şerhler eşliğinde et-Tuhfetü'l-Mürsele metni okunacak, sûfilerin vahdet-i vücud tasavvurları metni merkeze almak sûretiyle irdelenmeye çalışılacaktır. Amaç, üzerinde fazlaca spekülasyon yapılan vahdet-i vücud meselesinde sûfilerin argümanlarını kendi metinlerinden hareketle müzakere etmek, anlamak ve kavramaktır.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Ercan Alkan, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. "İbnü'l-Arabî'nin Hal'u'n-naleyin Şerhi: Tahkik ve İnceleme" başlıklı doktora çalışmasını aynı üniversite bünyesinde tamamladı. Başlıca çalışma alanları İbnü'l-Arabî ve ekolü, Osmanlı Tasavvuf düşüncesidir.

Hayrettin Nebi Güdeklî

Klasik Kelâm Metinleri: Şerhu'l-Akâid Okumaları

Perşembe, 18.00 / 03 Mart – 21 Nisan 2016 (8 Hafta)

İleri
Arapça

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

Bu derste Mâtürîdî kelâmcısı ve fakîhi Ömer en-Neseffî'nin (ö. 537/1142) İslâm'ın inanç esaslarını derlediği *Akâid* metni üzerine yazılan şerhlerin en yetkini konumundaki Sa'deddîn et-Taftâzânî'nin (ö. 792/1390) *Şerhu'l-Akâid*'i okunacaktır. *Şerhu'l-Akaid* gerek müellifinin şöhreti ve gerekse de metnin içerik ve üslûbu sebebiyle asırlarca Osmanlı Medreseleri'nde ders kitabı olarak okutulmuş; etrafında teşekkül eden şerh, hâşiye ve ta'lik literatürüyle kelâmî tartışmaların süreklilik kazanmasında etkili olmuş, böylece müteahhirin dönem İslâm entelektüel tarihinin klasikleri arasındaki yerini almıştır. Kelâm ilminin bilgi, varlık ve teoloji alanlarına ilişkin meselelerinin, hem *Şerhu'l-Akâid*, hem de söz konusu literatür içerisinde Hayâlî, Siyelkûtî ve Ramazan Efendi gibi *Şerhu'l-Akaid* yorumcularının metinleri üzerinden okunarak tartışılmasının amaçlandığı bu okuma grubunda, Mu'tezile, Eş'ariyye ve Mâtürîdiyye kelâm okullarının ilgili problemler çerçevesindeki temel yaklaşımları mukayeseli bir şekilde analiz edilecektir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşmıştır.

Hayrettin Nebi Güdeklî, 2005'te Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2008'te Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kelâm Anabilim Dalı'nda hazırladığı "Ebû Hâşim el-Cübbâî'nin Zât-Sıfat İlişkisine Yaklaşımı: Haller Teorisi" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2012 yılı boyunca McGill Üniversitesi Institute of Islamic Studies'te misafir doktora öğrencisi olarak bulundu. 2015'te M. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırladığı "Kelâmın Tümel Bir Disiplin Olarak İnşası" teziyle doktorasını tamamladı. Halen Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde araştırma görevlisi olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

OKUMA GRUBU

Rahile Kızılkaya Yılmaz

Modern Tartışmalar Bağlamında İmâm Mâlik ve Muvatta'

Cuma, 18.00 / 04 Mart – 08 Nisan 2016 (6 Hafta)

İleri
Arapça

İleri
İngilizce

Okuma
Yoğun

Araştırma
Gerekir

Devam
Zorunlu

DERS

Modern dönemde giderek daha fazla çalışmaya konu edilen hadis ve fıkıh tarihinin ilk yüzyılları, İmâm Mâlikî ve *Muvatta'* pek çok konu bağlamında tartışmaların odağına yerleştirmiş, bu durum da zengin bir literatür ortaya çıkarmıştır. İslamî ilimlerin erken dönemine ait önemli bir tasnif olması hasebiyle *Muvatta'*ın bu derste konu edilmesi; hem oryantalist hem de klasik hadis literatürünün imkanlarından istifade edilmek suretiyle araştırılıp tahlil edilmeye imkan sağlayan bir kitap olması sebebiyledir. Ders süresince hicrî II. yüzyılda Medine'deki ortamın tasavvur edilebilmesi için İmâm Mâlik'in çağdaşlarıyla ilişkisi, *Muvatta'*ın ortaya çıkış süreci, ilgili zaman dilimindeki kitap telifinin mahiyeti ve *Muvatta'* nüshaları ile ilgili başta klâsik kaynaklar olmak üzere modern çalışmalarda yer alan bilgiler mukayeseli bir şekilde okunarak tahlil edilecektir. Müslüman ve oryantalist araştırmacıardan *Muvatta'*ın teşekkülü hakkında görüşleriyle ön plana çıkan müellifler, düşünceleri ve yöntemleri; kaleme aldıkları eserler çerçevesinde tartışılarak söz konusu meselelerin hem oryantalist hem klasik İslamî paradigma tarafından nasıl ele alındığı kavranmaya çalışılacaktır. Oryantalistlerin iddialarını, *Muvatta'* gibi erken döneme ait önemli bir eser çerçevesinde incelemekle aynı zamanda İslamî ilimlerden bazı disiplinlere ait birtakım nazari konuların rivâyet kitaplarına yansıyan yönlerini ortaya koymak da amaçlanmaktadır. Ders süresince İmâm Mâlik ve *Muvatta'*daki yöntemi hakkında analizler sunan, şarkiyat literatüründeki eser tarihlendirmesi hakkında yorumlarda bulunabilen katılımcılarla, dersin sonunda akademik ürüne yönelik çalışmalar planlanacaktır.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşmıştır.

Rahile Kızılkaya Yılmaz, Prof. Dr. M. Mustafa el-A'zamî'den Kütüb-i sitte ve *Muvatta'*ın eş-Şeybânî nüshasının rivâyet icâzetini aldı (2003). Katholieke Universiteit Leuven Faculty of Theology'de bulundu (Belçika, 2006). Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden birincilikle mezun oldu (2006). Marmara Üniversitesi S.B.E'de "İbn Ebî Hâtim er-Râzî'nin 'İlelü'l-hadis' adlı eserinde Vasledilmekle İletli Saydığı Mürsel Rivâyetler" başlıklı tezyle yüksek lisans eğitimini tamamladı (2008). Bu tez, 2009 Hadis ve Siret Araştırma Ödülü'nü almaya layık görülmüştür. 2011'de Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak atandı. Columbia University City of New York'ta misafir araştırmacı olarak bulundu (2012-2014). "Modern Hadis Tartışmaları Bağlamında *Muvatta'*daki Mürsel Rivâyetler" başlıklı doktora tezini başarıyla tamamladı (2014). Arapça, İngilizce ve Almanca bilmektedir.

siyaset

çalışma grubu

Abdurrahman Babacan

İslamcılık-Muhafazakârlık Ekseninde

Türkiye'deki Ekonomi-Politik Yapı

Halil İbrahim Yenigün

Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi II

Abdurrâhman Babacan

İslâmcılık-Muhafazakârlık Ekseninde Türkiye'deki Ekonomi-Politik Yapı

Salı, 18.00 / 01 Mart – 19 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

DERS

Bu derste gelişim süreci, niteliği ve yansımalarıyla piyasa aklı, piyasa aklının muhafazakârlık ile kurduğu yapısal ilişkinin mahiyeti ve bunun Türkiye ekonomi-politik yapısına yansımaları tartışılacaktır. Ders dâhilinde, piyasa ve muhafazakârlık olguları ilk haftalarda daha teorik-kuramsal düzlemde el alınıp, bunlar arasındaki yapısal ilişkinin kodları tartışılacak ve teorik bakımdan nasıl bir zemine bulunduğu irdelenmeye çalışılacaktır. Sonrasında ise, Türkiye'de 1980 sonrası bir zihniyet ve tasavvur düzeyinde şekillenmeye başlayan piyasa olgusu etrafında, liberalizm-neoliberalizm-İslâmcılık-muhafazakârlık-yeni muhafazakârlık ideolojik çerçevelerinin girmiş olduğu etkileşimi zihniyet düzleminde okumak üzerine bir çabaya girilecektir. Burada, Türkiye'de İslâmcı siyaset ile muhafazakâr siyaset arasındaki yapısal ilişkinin mahiyeti, bu ilişkinin piyasa ile etkileşimi ve 1980 sonrası yeni muhafazakârlıkla neoliberalizmin bütünleşip yeni sağ doktrinini inşa ettiği küresel siyaset'te Türkiye ölçeğinin bu sürece ne şekilde girip nasıl çıktığı tartışılacak; beraberinde bunun kurumsal ve bireysel aktörler üzerindeki felsefi-kurumsal-pratik yansımaları irdelenip değerlerin bu süreçteki müdahillliği sorgulanarak, Türkiye'de gerek siyasal, gerek iktisadi aklın özellikle 1980 sonrasında nasıl bir zihni ve fikri ufuk tecrübesi içinden geçtiği analiz edilmeye çalışılacaktır.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Abdurrâhman Babacan, 1983 yılında Malatya'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra 2006 yılında Marmara Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümünden mezun oldu. 2008'de aynı bölümde Yüksek Lisans derecesini aldıktan sonra, 2015 Haziranı'nda Marmara Üniversitesi İngilizce Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında doktorasını tamamlamıştır. Halen Marmara Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Enstitüsünde araştırma görevlisi olarak görev yapmaktadır. 2011 yılında Pınar Yayınları'ndan "11 Eylül: Tarihsel Dönüşümün Analizi"; 2012 yılında yine Pınar Yayınları'ndan 3 ciltlik "Binyılın Sonu, 28 Şubat"; 2013 yılında MAZLUMDER'den yayımlanan "Araf'ta Bir Toplum: Arakan"; ve 2014 yılında, Ömer Miraç Yaman ile birlikte, Pınar Yayınları'ndan "Kuşku Çağından Uygur Barbarlığı" kitaplarının editörü olan Babacan; iktisat felsefesi, küresel ekonomi politik, siyaset felsefesi, siyaset teorisi ve uluslararası ilişkiler teorileri alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Halil İbrahim Yenigün

Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi II

Pazartesi, 18.00 / 29 Şubat – 18 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Yazım
Gerekir

Devam
Zorunlu

Ders bu dönem yeni katılımcı kabul etmeyecektir.

Bu derste muasır dönemde İslâmî bir düşünce üretme çabasındaki Müslüman düşünürlerin fikrî mirası, izlediği seyir ve geçirdiği evreler itibarıyla coğrafya, kişi ve temalar üzerinden işlenecektir. Yaklaşım ve akım çeşitliliğinin genel bir resmini çıkarma gayretimizle birlikte çalışmamızın odak noktasında İslâh geleneği ve bu mirasın günümüzdeki karşılığı yer alacaktır. Buna göre çağdaş dönemde öne çıkan kavram, tema ve meselelerin yerli yerince kavranması ve düşünürler muvacehesinde bunlara ilişkin eleştirel analizlerin ve orijinal yorumların katılımcılar tarafından üretilebilmesi dersin temel amacıdır. Kronolojik bir sıra izlenerek Tahtavî sonrası dönemde ağırlıklı olarak Arap dünyası, İran, Güneydoğu Asya, Türkiye ve son dönem itibarıyla Avro-Amerikan düşünce havzalarında öne çıkan fikriyatlar, seçilmiş düşünürlerin birincil eserlerinin tahlili ve tartışılması suretiyle kavranmaya çalışılacaktır. Siyasî düşünceler, ahlâkiyat ve teoloji düzlemleriyle ilişkili biçimde ele alınacak, tartışılan sorunların günümüzdeki izleri sürülecektir. Derste kısa bir arka plan bilgisinin ardından düşünürlere ait aslı kaynaklar incelenecek ve tahlil edilecektir. Dönemin sonunda hedeflenen bilgi ve tahlil seviyesinin yakalanması açısından her bir haftanın okumalarının (haftalık ortalama 80-90 sayfa) titizlikle tamamlanması gerekmektedir. Ancak haftalık okumaların derste tahlili ve tartışılmasının ardından çıkarılacak notların dönem sonunda gözden geçirilmesiyle her dönem sonunda 12-15 sayfalık bir genel değerlendirme yazısının yazılması ve yılın sonuna bunların bütünleştirilerek basımlık bir makale haline getirilmesi dersten en üst seviyede verim alınmasını sağlayacaktır.

Halil İbrahim Yenigün, lisans öğrenimini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Sosyoloji bölümlerinde tamamladı. Yüksek lisansını 2003 yılında ABD'de Texas Tech Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünden, doktorasını ise 2013 yılında Virginia Üniversitesi Siyaset bölümünün Siyaset Teorisi programından aldı. Bu üniversitelerde aynı zamanda öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2007-8 akademik yılında tez ve dil çalışmaları için Kahire Amerikan Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak bulundu. Ayrıca 2006-10 yılları arasında *American Journal of Islamic Social Sciences (AJISS)*'in idarî editörlüğünü yürüttü. Çalışma sahaları arasında Siyaset Ontolojisi, Siyaset Teolojisi, Çağdaş İslâm Siyaset Teorisi özelinde Karşılaştırmalı Siyaset Teorisi gibi konular bulunan Yenigün'ün bazı yerli ve yabancı yayınlarda yazı, değerlendirme ve mülahazaları yayımlanmıştır.

tarih

çalışma grubu

Abdülkadir Macit

Muhammed Hamidullah Tarihçiliği I

Ali Satan

Hilafet'in Ortaya Çıkışı ve Tarihi Seyri

Teyfur Erdoğan

Tarih ve Din İlişkisi Atölyesi

Abdülkadir Macit

Muhammed Hamidullah Tarihçiliği I

Pazartesi, 18.00 / 29 Şubat – 18 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Yazım
Gerekir

Devam
Zorunlu

Bu derste Muhammed Hamidullah'ın İslam Peygamberi serlevhali kitabı üzerinden siyer okuması gerçekleştirilecektir. Ders esnasında Hamidullah'ın diğer eserleri ile konunun farklı yönleri karşılaştırmalı bir şekilde ele alınacak ve mezkûr eserler bağlamında belirli konular etrafında derinleşme imkanı sağlanacaktır. Bu derinleşme neticesinde ortaya çıkan belli başlı konular katılımcı arkadaşlar tarafından seçilerek nihayetinde ayrı veya ortak bir makaleye dönüştürülecektir. Dönem sonunda hedeflenen bilgi ve tahlil seviyesinin yakalanması açısından her bir haftanın okumalarının titizlikle tamamlaması gerekmektedir. Ancak haftalık okumaların derste tahlili ve tartışılmasının ardından çıkarılacak notların dönem sonunda gözden geçirilmesiyle 12-15 sayfalık bir genel değerlendirme yazısının yazılması ve yılın sonuna bunların bütünleştirilerekbasılacak bir makale haline getirilmesi hedeflenmektedir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

DERS

Abdülkadir Macit, lisans eğitimini 2004 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Aynı sene başladığı İslam Tarihi ve Sanatları bölümündeki yüksek lisansını "Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında XIX. Yüzyıl Osmanlı-Hokand Hanlığı Münasebetleri" serlevhali teziyle tamamladı. 2010'da yine aynı bölümde başladığı doktora eğitimini ise "Şeybânî Hanlığı (1500-1599)" başlıklı tezi ile nihayete erdirdi. Halihazırda Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde İslam Tarihi alanında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Macit, evli ve iki çocuk babasıdır.

Ali Satan

Hilafet'in Ortaya Çıkışı ve Tarihi Seyri

Çarşamba, 18.00 / 02 Mart – 20 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

DERS

Hilafet müessesesi İslam dünyasının en önemli konusu idi. İlgasının üzerinden geçen 90 küsur yılda yavaş yavaş unutulduğu izlenimini vermektedir. Öte yandan oryantalist ve laisist çevreler hilafetin mahiyeti ve tarih içindeki yeri hakkında muğlaklık ve/veya yanlış değerlendirmelerin yaygınlık kazanmasını sağlamış bulunmaktadır. Dolayısıyla sünni ulemanın Hilafet yorumları, klasik Osmanlı Hilafet anlayışı ve bu anlayıştaki değişimin kavranmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Katılımcılar, Modernleşme kaygılarının ötesinde soğukkanlı bir şekilde İslam-Osmanlı mirasını yeniden anlamak ve anlamlandırma cehti içinde olacaktır. Bu maksatla devirlerinin en önemli alimlerinin en mühim metinleri, yorumları okunmağa çalışılacaktır. Katılımcılar klasik dönemin İslam, hilafet, devlet anlayış ve kavrayışlarına o devrin metinleri ışığında bakabileceklerdir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşmıştır.

Ali Satan, Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi. Osmanlı'dan Cumhuriyete geçiş süreçleri ile ilgili çalışmaktadır. Bazı Kitapları; Türk ve İngiliz Belgelerinde Hali-feliğin Kaldırılışı, Son Halife Abdülmecid Efendi, İngiliz Yıllık Raporlarında Türkiye 1920-26 (VI cilt), İstanbul'un Yüzyılı, 100 Soruda Birinci Dünya Savaşı, 100 Soruda Çanakkale Muharebeleri (Z.Kurşun ile), Milli Tarihin İnşası (A.Şimşek ile), Tanıkların Diliyle Kıbrıs Olayları (1955-1983) (E. Şentürk ile). Bazı Belgesel Metinleri; Bekle Beni Vatan, Osmanlı'da Ulaşım, Dünden Yarına Kıbrıs, Kitapla Bir Ömür: Mehmed Niyazi.

Teyfur Erdoğan

Tarih-Din İlişkisi Atölyesi

Cumartesi, 11.00 / 05 Mart – 09 Nisan 2016 (6 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Yazım
Gerekir

Araştırma
Gerekir

Devam
Zorunlu

Bu atölyenin esasını tarihyazıcılığı, tarih yöntemi ve tarih felsefesi ile din arasındaki ilişkiler oluşturacaktır. Atölyede sırasıyla aşağıdaki şu konulara temas edilecek ve bir metin oluşturulacaktır. Din (İslam) tarihçiliği ile tarihçiliğin dini meselelere eğilmesinin arasında ne gibi farklar vardır? İslam ve İslamiyet arasında ne fark vardır? Doğanın cansızlığı !.. Dini ilimlerin mahiyeti. Tarihsel olmayan İslam, tarihsel olan İslamiyet. Kur'an ve hadislerin toplanması ve kayda geçirilmesinde yapılan tarihçiliğin niteliği. Tarihteki Asr-ı Saadet ve Hulefa-yı Raşidin devirleri. Tarihte kanun ve sünnetullah. Kur'an ve hadis hükümleri: Peygamberin hüküm koyma yetkisi. Kader meselesinin tarihçilik ile ele alınması. Tanrı'nın tarih yazması meselesi.

ATÖLYE

Teyfur Erdoğan, Yıldız Teknik Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri ile Felsefe bölümlerinde öğretim üyesidir (2006-). TRT Radyo 1'de Tarih Atölyesi isimli programın yapımcı ve sunucusu (B. Arı ile birlikte 2012-). Sivil bir hareket olan Şehir(li) Atölyesi'nin kurucu ve yürütücüsü (H. Soygüzel-E. Keskin ile birlikte 2014-). Eğitimi: Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık. İstanbul Üniversitesi Kamu Yönetimi. İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi (Y. Lisans). Hacettepe Üniversitesi Tarih (Doktora). Eserleri: Tarih, mimarlık, kavramlar, çeviri ve şehirciliğe yönelik çalışmalar yayınladı, dersler verdi.

toplum
çalışma grubu

Lütfi Sunar

Batılı Modern Sosyal Teoride Temel Meseleler II

Mahmut Hakkı Akın

Sosyal Bilimlerin Yapısı

Mustafa Tekin

İslam Düşüncesinde Sosyal İlimler
-Kavramlar, Metinler- II

Lütfi Sunar

Batılı Modern Sosyal Teoride Temel Meseleler II

Pazartesi, 18.00 / 29 Şubat – 18 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Yazım
Gerekir

Devam
Zorunlu

Sosyal Teori modern toplumsal yapıyı anlamaya ve açıklamaya çalışan külliyyatın ana bileşenlerini temsil eden bir disiplindir. Modern toplumu, tarihsel ve siyasal bir bağlam dahilinde ele almak ve dünya tarihi içindeki konumunu farklı bir bakış açısıyla değerlendirebilmek için Batılı modern sosyal teoride temel meselelerinin eleştirel bir biçimde anlaşılması gerekmektedir. Bu derste Fransız İhtilalinden başlayarak modern toplumun oluşumu ve temel sosyal boyutları irdelenecektir. Hegel, Marx ve Tocqueville gibi dönemin belirleyici isimleri etrafında işlenecek derste modern toplum düşüncesinin temel bileşenleri, kavramlar ve meseleler üzerinden ele alınacaktır. Bu derse devam eden öğrenciler toplumsal olgulara teorik bir bakış kazanacak ve modern toplumu hazırlayan düşünsel, sosyal ve siyasal ortamı eleştirel bir biçimde değerlendirebileceklerdir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşmıştır.

DERE

Lütfi Sunar, lisans eğitimini 2002 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Ekonomi bölümlerinde tamamladı. 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde “*Karl Marx ve Max Weber’in Doğu Toplamlarına Yaklaşımları*” başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Sosyolojik teori, sosyoloji tarihi, şarkiyatçılık alanında çalışmalarda bulunan Lütfi Sunar, hâlen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Sunar’ın Marx ve Weber’de Doğu Toplamları ve Türkiye’de İş Ortaklıkları, *Marx an Weber on Oriental Societies: In the Shadow of Western Modernity* adlı yayımlanmış üç telif kitabı ve çok sayıda editörlüğünü yaptığı kitap bulunmaktadır.

Mahmut Hakkı Akın

Sosyal Bilimlerin Yapısı

Cuma, 18.00 / 04 Mart – 22 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

DERS

Bu derste genel olarak tarihsel süreçte sosyal bilimlerin bağımsız bilimsel disiplin olma imkanları ve bu yolda karşılaştıkları sorunlar üzerinde durulacaktır. Özellikle sosyal bilimlerin pozitivistizmin etkisiyle felsefi spekülasyonu aşarak doğa bilimlerine benzemeye çalışmaları ve bu anlayışın sosyal bilim düşüncesine etkileri tartışılacaktır. Ontolojik olarak doğal gerçekliğin kültürel gerçeklikten farklı bir yapıda olması sosyal bilimler felsefesinin ve epistemolojik ve metodolojik sorunların önemli kaynaklarından birisidir. Kültürel gerçeklik, tarihsel olmasının yanında belli zaman ve mekan sınırlarında insanlar arası etkileşimler yoluyla üretilen bir gerçekliktir. Aynı zamanda sosyal bir varlık olarak insan da bu gerçekliğin hem bir ürünüdür, hem de üretenidir. Kültürel gerçekliğin bu yapısı dolayısıyla sosyal bilimlerin bizzat kendisi bir sosyal bilim konusudur. Bu bağlamda sosyal bilimlerin pozitivistizmle ilişkisi, bilim felsefesi tartışmalarının sosyal bilimlere yansımaları, metodoloji sorunu, hermeneutik ve postmodernizm tartışmaları bu derste ele alınacak başlıca konulardır.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Mahmut Hakkı Akın, 1981 yılında Karaman'da doğdu. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünden 2003 yılında mezun oldu. 2004 yılında Selçuk Üniversitesi Edebiyat Sosyoloji Bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalında 2005 yılında Prof. Dr. Abdullah Topçuoğlu'nun danışmanlığında "Sosyolojide Yöntem Sorunu Olarak Anlama ve Açıklamanın Sınırları" başlıklı teziyle yüksek lisansını, 2009 yılında Prof. Dr. Yasin Aktay'ın danışmanlığında "Siyasal Toplumsallaşma Sürecinde Gençlik -Teorik ve Uygulamalı Bir Çalışma-" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Doktora eğitiminin bir döneminde Maastricht Uluslararası İletişim Fakültesinde (Hogeschool Zuyd) siyaset ve iletişim üzerine dersler aldı. 2013 yılında sosyoloji alanında doçent oldu. "Toplumsallaşma Sözlüğü" ve "Siyasallığın Toplumsal İnşası: Siyasal Toplumsallaşma" adlarında iki kitabının yanında, Tezkire, Hece, Demokrasi Platformu, Muhafazakar Düşünce, Sosyoloji Divanı gibi dergilerde makaleleri ve kitap tanıtım yazıları yayımlandı. Akın, Sosyal teori, Türkiye modernleşmesi, siyaset sosyolojisi, muhafazakarlık ve çocukluk sosyolojisi konularında çalışmalarına devam etmektedir.

Mustafa Tekin

İslam Düşüncesinde Sosyal İlimler -Kavramlar, Metinler- II

Salı, 18.00 / 01 Mart – 19 Nisan 2016 (8 Hafta)

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Yazım
Gerekir

Devam
Zorunlu

Bilim tartışmalarında hala batılı sosyal bilimler, içeriği, paradigması ve kavramlarıyla tüm dünyayı belirlemeye devam etmektedir. Bununla birlikte, uzun zamandır batılı sosyal bilimlere hem Batı'nın hem de farklı ilim geleneklerinden itiraz ve eleştiriler devam etmektedir. Bu bağlamda, İslam düşüncesi içerisinde sosyal içerikli ilmi tartışmalarla buluşmak ve onları kritik ederek bir yere yerleştirmek önümüzde görev olarak durmaktadır. Bu derste uzun vadede üretimsel bir verim elde edilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede ilk bir ya da iki dönem İslam düşüncesinde sosyal içerikli kavramların ele alınması, tartışılması ve içeriklendirilmesine yer verilecektir. Bilhassa kavramların deşifre ettiği dünya görüşü ve arka plana işaret edilmeye çalışılacaktır. Ardından gelen dönemde, İslam düşüncesinin müktesebâtı içerisinde yer alan ve bu kavramların ele alındığı metinlerin tartışmasının yapılması düşünülmektedir. Hiç şüphesiz bu tartışma, metinlerde öne çıkan kavramlar, nasıl tanımlandığı ve dönemiyle bağlantıları gibi temel soru(n)lar etrafında bir analize tabi tutulacaktır. Daha sonra bu okuma ve tartışmaların bir üretime dönüşebilmesi için atölye tarzı bir çalışmaya geçilmesi planlanmaktadır. Atölye çalışması sonucunda edisyon bir kitap oluşturulması arzu edilmektedir. Dolayısıyla bu dersi seçenler bu şartları göz önünde bulundurmalıdırlar. Bu dönem de kavramsal analizlere devam edilecektir.

DERS

Mustafa Tekin, 1968 yılında Konya'da doğdu. 1991 tarihinde Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 1995'te Selçuk Üniversitesi SBE Din Sosyolojisi bilim dalında "Mevlâna Celâled-din Rûmî'nin Eserlerinde Din ve Toplum" isimli teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2003 yılında "Türkiye'de Aydın Kadınlara Göre Din ve Kadın" isimli teziyle doktor oldu. 2004 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesine Yardımcı Doçent olarak atandı. 2006-2007 öğretim yılı içinde İngiltere'de York Üniversitesi Centre For Women's Studies'de "A Comparative Study on the Freedom of Women in the Context of Religion-The Cases of Turkey and England" (Din Bağlamında Kadın Özgürlüğü Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma-Türkiye ve İngiltere Örnekleri) konusunda doktora sonrası araştırma yaptı. 2009 yılında doçent; 2014 yılında profesör oldu. Halen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Din Sosyolojisi A.B.D. başkanı ve öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Yayımlanmış 11 kitabı, makaleleri, yurtiçi ve yurtdışında sunulmuş bildirileri vardır.

yönetim

çalışma grubu

Erkan Erdemir

**Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nün Penceresinden
Türkiye'nin Kurumlarını Anlamak**

Nihat Erdoğan

Mesleki Kimliğin İnşası

Erkan Erdemir

Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nün Penceresinden Türkiye'nin Kurumlarını Anlamak

Cuma, 18.00 / 04 Mart – 08 Nisan (6 Hafta)

İleri
İngilizce

Okuma
Yoğun

Tartışma
Yoğun

Devam
Zorunlu

DERS

Neden bazı toplumlar diğerlerinden daha gelişmiştir? Bu soruya Jared Diamond 1998 yılında kendisine Pulitzer Ödülü getiren *Tüfek Mikrop ve Çelik* adlı kitabında "kısmet" diye cevap veriyor. "Bazı toplumlar diğerlerine göre daha uygun bir coğrafi çevrede yaşadıkları için öne geçerler." Dünya ekonomi çevrelerinde James Robinson ile birlikte yazdığı *Ulusların Düşüşü* adlı kitabıyla ses getiren ve adı iktisat alanında Nobel Ödülü alması beklenenler arasında geçen Daron Acemoğlu ise söz konusu eserinde aynı soruya farklı bir cevap veriyor: "Kurumlar". Acemoğlu'na göre bu işin sırrı o toplumlarda başarı için gerekli niteliklere sahip bazı kurumların ortaya çıkması olmasında. Peki, kurum nedir, söz konusu kurumlar hangileridir? Nasıl ortaya çıkarlar? Gelişmemiş toplumlarda kurumlar yok mudur? Bu ders boyunca bu sorulara cevap aranmaya çalışılacaktır. Bu çerçevede kurumların ortaya çıkışı konusu, örgüt kuramı/sosyolojisi alanının temel yaklaşımlarından olan kurumsal kuram bakışıyla ele alınacaktır. Kurumların ortaya çıkışında en önemli faktörlerden biri olarak kurumsal girişimciler gösterilmektedir. Gerçekten de kurumsal girişimciler çok çeşitli özelliklere sahip, hatta kimi zaman işlevi kendinden menkul kurumların ortaya çıkışında bile etkin olabilirler. Bu konudaki en güzel örneklerden birini oluşturan ve bir anlamda Türkiye'deki kimi bürokratik kurumların ortaya çıkışını ve işleyişini hicveden Tanpınar'ın *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* adlı romanı da ders çerçevesinde örnek olay olarak incelenecektir.

Program öncesinde gerekli görülen ön okumalar web sitemizde paylaşılmıştır.

Erkan Erdemir, lisans eğitimini 1996 yılında Anadolu Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde tamamladı. Yönetim ve organizasyon alanındaki yüksek derecesini 2000 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesinden, doktora derecesini de 2007 yılında Anadolu Üniversitesinden aldı. 2010-2011 yılları arasında bir yıl süreyle ABD'de Illinois Üniversitesi Urbana-Champaign İşletmecilik Okulunda misafir öğretim üyesi olarak görev yaptı. 2012 yılından beri İstanbul Şehir Üniversitesi İşletme Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmakta, yönetim-organizasyon, örgüt kuramı ve insan kaynakları yönetimi konularında lisans ve lisansüstü düzeyde dersler vermektedir. Temel ilgi alanı örgüt kuramları ve örgüt sosyolojisi olan Erkan Erdemir, örgüt davranışlarını daha çok yorumsamacı yaklaşımlar olan eleştirel, postmodern ve kurumsal kuram çerçevesinden anlamaya ve açıklamaya çalışmaktadır. Son dönemde kurumsallaşma süreçleri, kurumsal girişimcilik ve yeni örgüt formlarının ortaya çıkışı konularını tarihsel ve edebi metinler üzerinden incelemeye yönelik çalışmalar yapmaktadır.

Nihat Erdoğan

Mesleki Kimliğin İnşası

Atölye gün ve saati katılımcılar ile belirlenecektir.

İleri
İngilizce

Okuma
Yoğun

Araştırma
Gerekir

Sunum
Var

Yazım
Gerekir

Devam
Zorunlu

Atölye bu dönem yeni katılımcı kabul etmeyecektir.

ATÖLYE

Bu atölyede seçilmiş meslek alanlarında öne çıkmış, başarılı ve rol model olan kişilerin mesleki kimliklerini inşa süreci otobiyografi ve/veya biyografiler üzerinden incelenecektir. Atölye çalışmasında inceleme konusu olan meslekler akademisyenlik, öğretmenlik, girişimcilik ve fikir adamlığı olacaktır. Katılımcılar ilgi ve hedeflerine bağlı olarak bu mesleklerden birisini çalışacaklardır. Atölye çalışması katılımcıların dönem başında planlanan program çerçevesinde oturumlar öncesinde hazırlık yapmaları ve oturumlarda bu hazırlıkların değerlendirilmesi, tartışılması ve geribildirim verilmesi şeklinde yürütülecektir. Öncelikle mesleki kimliğin inşası sürecini ve seçilen mesleği kapsayan bir literatür taraması ve değerlendirmesi yapılacaktır. Daha sonra seçilen kişilerin otobiyografi ve/veya biyografileri nitel olarak analiz edilecektir. Atölyede birinci olarak çalışma/mesleki yaşamlarının başında bulunan ve kendilerine bir yol çizmek isteyen katılımcıların seçilen öncü ve rol model kişileri tanımaları ve onların yaşamlarından ders çıkarmaları amaçlanmaktadır. İkinci olarak nitel araştırma yönteminin tasarımı, yürütülmesi ve analizi süreçlerini uygulamalı olarak görecekler ve yöntemin kullanımı konusunda deneyim kazanacaklardır. Üçüncü olarak atölye sırasındaki çalışmaların akademik yayına dönüşmesi süreci üzerinde durulacaktır.

Nihat Erdoğan, 1992 yılında Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümünden mezun oldu. Yüksek Lisansını İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Davranış Bilimleri Anabilim Dalında 1995 yılında tamamladı. 1998 yılında Sakarya Üniversitesi Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalında doktora derecesi aldı. 1999 yılında İşletme Yönetimi alanında Doçent, Nisan 2005 yılında ise Yönetim ve Organizasyon alanında Profesör oldu. 2002 yılında İngiltere Northumbria Üniversitesi New Castle Business School'da misafir araştırmacı olarak çalıştı. Halen Yıldız Teknik Üniversitesi İşletme Bölümünde görev yapmakta, İstanbul Şehir Üniversitesinde ders vermeye devam etmektedir. Çalışmalarında kurumsal kapasitenin yapısal ve yönetsel bakımdan geliştirilmesi, yönetim psikolojisi, kariyer kimliğinin oluşumu ve değişimi konularına odaklanmaktadır. Son yıllarda yükseköğretimin yönetimi ilgilendiği alanlar arasındadır. Akademik çalışmaları yanında, strateji geliştirme, yeniden yapılanma, insan kaynakları sistemleri ve kariyer geliştirme alanlarında özel sektör, kamu ve sivil toplum kuruluşlarında proje yürütmekte, danışmanlık yapmakta ve eğitimler vermektedir. 2012-2014 yılları arasında Yükseköğretim Kurulunda (YÖK) Başkan Danışmanı, 2011-2014 yılları arasında Anadolu Ajansı'nda Yönetim Kurulu üyesi olarak çalıştı. Çok sayıda mesleki ve gönüllü kuruluşa üye olup, yönetim ve danışma kurullarında görev almaktadır.

Edebiyat Çalışma Grubu	Dursun Ali Tökel	Ders	Klâsik Türk Şiirinin Mitolojisi	Salı 18.00
	Mehmet Güneş	Ders	Toplumsal Değişim ve Modern Türk Edebiyatı	Perşembe 18.00
Eğitim Çalışma Grubu	Yusuf Alpaydın	Okuma Grubu	Modern Dönem Batı Eğitim Klasikleri Okumaları	Cumartesi 18.00
Felsefe Çalışma Grubu	Ayhan Çitil	Ders	Matematik Felsefesi ve Matematiksel Mantık	Salı 18.00
	M. Zahit Tiryaki	Ders	İbn Sina Psikolojisi II	Perşembe 18.00
	Tahsin Görgün	Okuma Grubu	Bilim Felsefesi Okumaları II	Çarşamba 18.00
İslam İlimleri Çalışma Grubu	Ercan Alkan	Okuma Grubu	Vahdet-i Vücut Öğretisine Giriş: et-Tuhfetü'l-Mürsele Okumaları	Çarşamba 18.00
	Hayrettin Nebi Güdekli	Okuma Grubu	Klasik Kelâm Metinleri: Şerhu'l-Akâid Okumaları	Perşembe 18.00
	Rahile Kızılkaya Yılmaz	Ders	Modern Tartışmalar Bağlamında İmâm Mâlik ve Muvatta'	Cuma 18.00
Siyaset Çalışma Grubu	Abdurrahman Babacan	Ders	İslamcılık-Muhafazakârlık Ekseninde Türkiye'deki Ekonomi-Politik Yapı	Salı 18.00
	Halil İbrahim Yenigün	Ders	Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi II	Pazartesi 18.00
Tarih Çalışma Grubu	Abdülkadir Macit	Ders	Muhammed Hamidullah Tarihçiliği I	Pazartesi 18.00
	Ali Satan	Ders	Hilafet'in Ortaya Çıkışı ve Tarihi Seyri	Çarşamba 18.00
	Teyfur Erdoğan	Atölye	Tarih Din İlişkisi Atölyesi	Cumartesi, 11.00
Toplum Çalışma Grubu	Lütfi Sunar	Ders	Batılı Modern Sosyal Teoride Temel Meseleler II	Pazartesi 18.00
	Mahmut Hakkı Akın	Ders	Sosyal Bilimlerin Yapısı	Cuma 18.00
	Mustafa Tekin	Ders	İslam Düşüncesinde Sosyal İlimler-Kavramlar, Metinler-II	Salı 18.00
Yönetim Çalışma Grubu	Erkan Erdemir	Ders	Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nün Penceresinden Türkiye'nin Kurumlarını Anlamak	Cuma 18.00
	Nihat Erdoğan	Atölye	Mesleki Kimliğin İnşası Atölyesi	-

SIKÇA SORULAN SORULAR

İLEM'e ilk kez başvuru yapıyorum, bu kabulümü etkiler mi?

Hayır, etkilemez.

Başvurular Nasıl Gerçekleşiyor?

Başvurular, yalnızca basvuru.ilem.org.tr/ihstias adresinden yapılmaktadır.

Başvuru Sonrası Değerlendirme Süreci Nasıl İşliyor?

Başvurduğunuz programın şartlarına göre ilgili çalışma grubu tarafından ön değerlendirme yapıldıktan sonra başvuru yaptığınız programa kabul edilip edilmediğiniz size bildirilecektir.

Programa herkes başvurabilir mi?

Başvuru formunda bulunan şartları taşıyan lisans eğitimini tamamlamış veya lisansüstü eğitimine devam eden kimseler programa başvurabilirler.

Başvurum ne zaman geçersiz kabul edilir?

Gerekli bilgilerin eksik ve yanlış girilmesi; dönem içerisinde üçten fazla programa başvuru yapılması; programı tercih gerekçesi ve çalışmalarına dair bilgilerin girilmemesi başvurunuzu geçersiz kılar. Başvuru formunda bulunan şartları taşımadığı tespit edilenler, programa kabul edilmezler.

İLEM İhtisas programlarına katılım ücretli midir?

Programlarımızda herhangi bir ücret talep edilmez.

Program sonunda katılım belgesi ya da sertifika verilmekte midir?

Talep edildiği takdirde, katıldığınız programlara ilişkin bir belge verilebilir. Ancak, çalışmaların hiç birinde herhangi bir sertifikanın verilmesi söz konusu değildir.

Başvuru Sonucunu Nasıl Öğrenirim?

Başvuru sonuçları sms veya e-posta aracılığıyla bildirilecektir.